

Bert Keizer

Mevrouw Frederiksen, ik breng u hiermee in slaap, maar u wordt nooit meer wakker.

VINCENT BOON

Gespartel voorkomen

In 2016 verleende een collega euthanasie aan een mevrouw die zo ver heen was in haar dementie dat ze niet meer kon zeggen dat ze wilde sterven. Ze had eerder opgeschreven dat ze niet naar een verpleeghuis wilde, maar (klassiek) daar eindigde ze toch. Ze was daar doodongelukkig en de arts besloot, na uitvoerig overleg met de echtgenoot, huisarts, verzorgenden, artsen, SCEN-artsen en vergeefs met mevrouw zelf, om mevrouw te doden. Mevrouw kreeg eerst Dormicum toegediend, om verzet te voorkomen, en toen thiopental.

De wilsverklaring was onduidelijk, want eindigend in deze zin: *'dat ik op mijn verzoek euthanasie zal worden toegepast'* (sic).

De Regionale Toetsingscommissie Euthanasie Zuid-Holland zei over Dormicum in deze context: *'Arts heeft voorts bij de uitvoering een grens overschreden, door toediening van Dormicum.'*

De zaak belandde bij het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg. Zij zeggen over deze Dormicum-toediening: *'Het ligt in de rede dat een arts vanuit het oogpunt van goed hulpverlenerschap de premedicatie zodanig toedient dat daardoor geen onrust bij de patiënt ontstaat (...). Op zichzelf lijkt het voorts weinig zinvol en geen redelijk doel te dienen met een volledig wilsonbekwame patiënt het voornemen tot uitvoering van euthanasie en het moment en de wijze waarop dit gaat gebeuren te bespreken. Niettemin betekent het bespreken, althans een poging daartoe, van zowel het voornemen tot als het moment en de wijze waarop de euthanasie zal worden uitgevoerd onmiskenbaar een toevoeging aan de vereiste zorgvuldigheid van die uitvoering en om die reden mag dit,*

ook bij een volledig wilsonbekwame patiënt, in beginsel niet achterwege blijven.'

Lang citaat, daar gaat me column. Maar hier staat: om gespartel te voorkomen, moet je het spartelvermogen uitschakelen. Of plechtiger: je moet eerst de actuele wil uitschakelen, om vervolgens de eerder (tegenstrijdig) opgeschreven wil te kunnen uitvoeren.

Er staat verder: ze is compleet gaga, dus waarom zou je tegen haar zeggen dat ze op het punt staat om te sterven? Als ze je begrijpt, dan gaat ze immers op de loop? Vandaar de Dormicum. Toch hechten wij eraan dat je probeert om het tegen haar te zeggen. Daar gaan we: *'Mevrouw Frederiksen, ik breng u hiermee in slaap, maar u wordt nooit meer wakker. Ik snap dat u het niet snapt, maar voor de vereiste zorgvuldigheid vind ik dat ik deze mededeling in beginsel niet achterwege mag laten.'*

En dit is ons hoogste tuchtcollege voor de gezondheidszorg. Ik heb geen ruimte om veel te zeggen over wat ze zeggen over de wilsverklaring, behalve dat ze het begrijpelijk vinden dat de arts zich daar niet al te veel van heeft aangetrokken.

Overigens zal de wilsverklaring nu snel evolueren, in die zin dat mensen bovenstaande grensoverschrijding uitdrukkelijk zullen toestaan, afsmecken zelfs. En zo zijn we keurig polderend terechtgekomen bij het doden van mensen die niet meer weten waar het over gaat. Het woord is aan het Openbaar Ministerie. ■